

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-640895-II-711/10/JN

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 25. 11. 2013 r.

Pan
Bartłomiej Sienkiewicz
Minister Spraw Wewnętrznych
Warszawa

szanowny Panie Ministrze

W wystąpieniu z dnia 24 lutego 2012 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował Ministra Spraw Wewnętrznych, iż osoby pozbawione wolności konwojowane etapowo przez funkcjonariuszy Policji przebywały w Centralnym Punkcie Wymiany Osób Konwojowanych Etapowo (zwane dalej: Centralny Punkt, CPWOKE), mieszczącym się przy Komendzie Miejskiej Policji w P . , w warunkach niezapewniających i m humanitarnego traktowania.

Osadzeni byli umieszczani w pokojach przeludnionych, często nadmiernie zadymionych, które nie zapewniały możliwości odpoczynku, spożycia posiłku, przygotowania ciepłego napoju. Przez wiele godzin osadzeni zmuszeni byli stać, brakowało bowiem miejsca do siedzenia. Były przypadki umieszczania osób na czas dłuższy niż 8 godzin, co było niezgodne z art. 223d § 3 Kodeksu karnego wykonawczego. Konwojowani nie byli zapoznawani ze swoimi prawami i obowiązkami, nie otrzymywali napojów w celu zaspokojenia pragnienia oraz niezbędnych środków do utrzymania higieny osobistej. Rzecznik wskazał wówczas na pilną potrzebę zmiany tego stanu rzeczy poprzez podjęcie działań legislacyjnych, zmierzających do uregulowania sposobu postępowania z osobami konwojowanymi na poziomie aktów powszechnie obowiązującego prawa. Uznał, że działaniami legislacyjnymi należy objąć również kwestię funkcjonowania Centralnego Punktu Wymiany Osób Konwojowanych Etapowo oraz Sektorowych Punktów Wymiany Osób Konwojowanych.

Minister nie podzielił jednak tego stanowiska. W odpowiedzi z dnia 29 sierpnia 2012 r. podniósł, iż regulacje Kodeksu karnego wykonawczego przewidują umieszczenie osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych podczas przerw w konwojowaniu w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych. Warunki, jakim powinny

odpowiadać te pomieszczenia określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w *sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb* - Dz. U. z 2012 r. poz. 638 (zwane dalej: rozporządzeniem). Przepisy te mają zastosowanie także do Centralnego Punktu oraz punktów sektorowych. Tym samym, osoby konwojowane umieszczone w punktach wymiany osób powinny mieć możliwość korzystania z takich samych praw, jak inni osadzeni w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Ponieważ ówczesny Minister nie zadeklarował, jakie działania podejmie w celu zagwarantowania osadzonym ich praw, Rzecznik postanowił sprawę monitorować.

W dniu 25 września br. pracownicy Biura Rzecznika udali się do Centralnego Punktu Wymiany Osób Konwojowanych Etapowo. **Przeprowadzone czynności jednoznacznie wskazują, że pomieszczenie CPWOKE nie spełnia wymogów określonych w przywołanym rozporządzeniu, a osoby tam umieszczane nie mają możliwości korzystania z przysługujących im praw. Przede wszystkim nie rozwiązano problemu przeludnienia.** W pokojach (o powierzchni ok. 12 m²) nadal umieszcza się nawet 10 osób, tym samym nie zapewnia się im minimalnej powierzchni 3 m² przypadającej na jedną osobę, co narusza dyrektywę zawartą w § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Jeden z umieszczonych, dla którego brakowało miejsca siedzącego, był w podróży od 12 godzin. Nie zmieniła się sytuacja w zakresie możliwości przygotowania przez osoby konwojowane posiłku oraz ciepłego napoju. W Centralnym Punkcie nie ma bowiem pokoju do przygotowania lub podgrzania posiłków i zmywania naczyń, mimo, że zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia pokój taki powinien wchodzić w skład pomieszczenia w jednostce organizacyjnej Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, gdy nie organizuje się dostaw gotowych posiłków w naczyniach jednorazowych. Zastrzeżenia dotyczą również warunków panujących w toalecie, które nie zapewniają intymności podczas załatwiania potrzeb fizjologicznych.

Konwojowani nie byli informowani o przysługujących im prawach i ciężących na nich obowiązkach poprzez zapoznanie się z regulaminem pobytu w tym pomieszczeniu. W pokojach nie umieszczono kopii regulaminu ani wykazu instytucji stojących na straży praw człowieka, o czym stanowi § 16 ust. 2 rozporządzenia. Nie byli również informowani o wyposażeniu pomieszczenia, w tym pokoi, w urządzenia monitorujące, służące do obserwowania i rejestrowania obrazu, mimo że taki obowiązek wynika z § 1 ust. 1 pkt 2 regulaminu pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Powyższe ustalenia pokazują, że doraźne rozwiązania naprawcze okazały się niewystarczające i pomimo upływu tak długiego czasu od pierwszej interwencji Rzecznika sytuacja osób umieszczanych w Centralnym Punkcie Wymiany Osób Konwojowanych Etapowo nie uległa zmianie. Zwracam się więc do Pana Ministra o podjęcie niezwłocznych działań w celu zagwarantowania osadzonemu respektowania ich praw i uprzejmie proszę o poinformowanie o swoich decyzjach w przedstawionej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich